

УДК 658.7:656.2

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИКИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

*Єлагін Ю.В. к.е.н., доцент,
Обруч Г.В. аспірант (УкрДАЗТ)*

У даній статті авторами досліджено основні напрямки розвитку транспортної логістики. Виділено як основні види загальної транспортної логістики, так і сфери залізничного транспорту, у якій логістика набуває домінуючого значення в умовах реформування. Також виділено головні функції транспортної логістики на підприємствах залізничного транспорту та обґрунтовано важливість інтегруючої функції в сучасних умовах розвитку. Авторами наголошено, що для забезпечення ефективного розвитку підприємств залізничного транспорту, необхідним є дослідження та удосконалення логістичних підходів, пошук нових методів управління, враховуючи напрям розвитку даного конкретного підприємства.

Ключові слова: транспортна логістика, види та функції транспортної логістики, залізничний транспорт.

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ТРАНСПОРТНОЙ ЛОГИСТИКИ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА

*Елагин Ю.В. доцент,
Обруч А.В. аспирант (УкрГАЗТ)*

В данной статье авторами исследованы основные направления развития транспортной логистики. Выделены как основные виды общей транспортной логистики, так и сферы железнодорожного транспорта, в которой логистика приобретает доминирующее значение в условиях реформирования. Также выделены основные функции транспортной логистики на предприятиях железнодорожного транспорта и обоснована важность интегрирующей функции в современных условиях развития. Авторами отмечено, что для обеспечения эффективного развития предприятий железнодорожного транспорта, необходимым является исследование и совершенствование логистических подходов, поиск новых методов управления, учитывая направление развития данного конкретного предприятия.

Ключевые слова: транспортная логистика, виды и функции транспортной логистики, железнодорожный транспорт.

PERSPECTIVES OF TRANSPORT LOGISTICS IN THE RAILWAY TRANSPORT ENTERPRISES

*Elagin Yu. V., Candidate of Economic Sciences, associate professor,
Obruch A. V., post-graduate student (USA of RT)*

In this paper, the authors study the main directions of development of transport logistics. Identified as the main types of general transport logistics, as well as the rail sector, in which logistics acquires a dominant role in terms of reform. Also highlights the main features of transport logistics for railway transport enterprises and proved the importance of integrating function in modern conditions of development. The authors noted that to ensure the effective development of railway transport, is it necessary to study and improvement of logistics approaches, the search for new methods of management, taking into account the direction of this particular company.

Keywords: transport logistics, types and functions of transport logistics, rail transport.

Постановка проблеми. Беручи до уваги транспорт виконує базову функцію в забезпеченні все більш глибоку глобалізацію економіки та даних потокових процесів. Тому зростає роль міжнародні інтеграційні процеси, що приводить до транспортної логістики, адже від ступеня створення нових вантажо- та пасажиропотоків, оптимальності та раціональності організації

матеріалопотоків залежить досягнення високих економічних результатів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженням транспортної логістики та окремих її напрямків займається значне коло вчених як зарубіжних, так і вітчизняних. Серед них можна виділити В.І. Сергєєв [1], Л.Б. Міротін [2], В.Л. Дикань [3], І.М. Аксьонов [4], В.І. Копитко [5], М.В. Корінь [6] та ін.

Виділення невирішених частин загальної проблеми. У зв'язку з швидкими темпами розвитку різних сфер застосування логістики, з'являються її нові напрямки та функції, які не були розглянуті в попередніх дослідженнях.

Метою статті є визначення пріоритетних для залізничного транспорту напрямків транспортної логістики, дослідження її основних видів, функцій та перспектив розвитку.

Виклад основного матеріалу. В умовах ринкової економіки головною метою діяльності підприємства є мінімізація витрат та отримання максимальної вигоди. І якщо скорочення витрат клієнтів-користувачів транспортних послуг очевидно виражається в зменшенні транспортної складової в ціні продукції, раціоналізації використання перевізних ресурсів партнерів, що забезпечують доставку вантажів, в отриманні транспортними підприємствами додаткових доходів, то однією з найважливіших цілей застосування логістики є отримання комерційної вигоди за рахунок розробки та організації оптимальних схем доставки вантажів всіма видами транспорту.

Логістика досить нова наука, яка постійно та динамічно розвивається. Тому не дивно, що з'являються нові її види, задачі, функції та класифікації.

Транспортна логістика являє собою процес управління вантажопотоками (пасажиропотоками) і супутніми потоками (інформаційними, фінансовими, сервісними, матеріальними для власних потреб і ін.). Функції логістики не починаються на станції відправлення і не завершуються на станції призначення. Вони починаються з визначення пропозиції, необхідної для освоєння заданих обсягів перевезень, і продовжуються на всіх етапах обслуговування споживачів [4].

На сьогодні у рамках транспортної логістики науковці виділяють два основних напрями її діяльності: логістика вантажних перевезень та логістика пасажирських перевезень [7].

Реформування залізничного транспорту передбачає організаційне розмежування природно-монопольного, потенційно-конкурентного та конкурентних видів діяльності, шляхом виділення з них структурних підрозділів, що здійснюють вантажні та пасажирські перевезення, ремонт

вагонів, колій, споруд тощо; повне розмежування управління інфраструктурою та перевезеннями, при цьому передбачається розділення пасажирських, вантажних перевезень та інфраструктури [8].

Виділяють наступні найбільш важливі напрямки розвитку транспортної логістики:

1 Вантажна логістика - універсальний практичний інструмент оптимального планування, контролю та управління транспортуванням вантажів різними видами транспорту та іншими матеріальними і нематеріальними операціями, які здійснюються в процесі доведення сировини, матеріалів і готової продукції до споживача відповідно до інтересів і вимог останнього, а також передачі, обробки та зберігання відповідної інформації. Це оптимізує інструментарій пошуку схеми забезпечення своєчасної доставки товару до місць призначення при обов'язковому скороченні транспортних витрат.

2 Закордонні дослідники логістики вже кілька десятиліть виділяють пасажирську логістику в окрему науку, в той час як у вітчизняній практиці вона отримала розповсюдження зовсім недавно. При цьому явно спостерігається розходження теоретичних підходів до вивчення пасажирської логістики, які приймаються в основному із закордонного досвіду, та практичному застосуванні логістичних підходів у вітчизняній практиці, виключно для вантажних перевезень.

На вітчизняному залізничному транспорті пасажирській логістиці увага практично не приділяється, вочевидь, зважаючи на збитковість пасажирських перевезень.

Разом з тим для залізничного транспорту зростає актуальність та важливість застосування логістичних принципів і підходів у практичній організації пасажирських перевезень, оскільки спостерігається постійне зростання: обсягів пасажирських перевезень, їх збитковості як відображення неефективної організації, глобалізації міграційних процесів, конкуренції пасажирських перевезень між різними видами транспорту [9].

Оптимальна організація пасажирських перевезень дозволяє уникнути проблеми неузгодженості роботи різних видів транспорту в точці їх взаємодії, але вимагає витрат часу та фінансів, як пасажирів, так і перевізників.

3 Корпоративна логістика (КЛ) - сукупність принципів та організаційних методів управління, які забезпечують ефективну взаємодію структурних підрозділів та експлуатаційних господарств, підтримуючи при цьому системну стійкість та оптимізуючи як внутрішні, так і зовнішні міжорганізаційні взаємовідносини.

Основною задачею КЛ на підприємстві є

узгодженість роботи вантажного, пасажирського секторів із забезпечуючими інфраструктурними господарствами в умовах реформаційного розмежування за організаційними, технологічними, інформаційними та фінансовими аспектами:

- вирішення конфлікту цілей різних структурних підрозділів;
- удосконалення та прискорення обміну інформацією між підрозділами;
- підвищення координації діяльності різних підрозділів;
- наявність та постійне оновлення інформації за загальними логістичними витратами і як наслідок зниження ступеня управління ними;
- підвищення ефективності діяльності підприємства.

Практична реалізація методології логістики виражається через її функціональні важелі. З позицій реформування та відокремлення можна виділити такі функції логістики: системоутворююча, інтегруюча, регулююча та результативна [2].

В умовах реформування в галузі залізничного транспорту саме інтегруючі функції надають найбільш вагоме значення. Це пов'язано з організаційним розмежуванням, що викликає проблему злагодженої та ефективної роботи. Мова йде як про внутрішню, так і зовнішню інтеграцію.

Внутрішня інтеграція передбачає узгодженість планування роботи та оперативного управління структурними підрозділами та експлуатаційними господарствами залізничного транспорту. Наприклад, процес перевезення пасажирів забезпечується колійним господарством, господарствами електропостачання, СЦБ та зв'язку.

Зовнішня інтеграція передбачає злагоджену взаємодію різних перевізників та видів транспорту у пунктах прийому, передачі та виконання вантажно-розвантажувальних операцій чи пересадки пасажирів, забезпечуючи при цьому безперебійну та збалансовану роботу з найменшими витратами для перевізників та клієнтів залізничного транспорту.

Висновки. Наявність інтеграційних процесів на підприємстві дозволить зменшити технологічні витрати, збільшити якість та кількість додаткових інформаційно-сервісних послуг на всіх етапах обслуговування.

В умовах реформування та мінливості потреб клієнтів, значення тих чи інших видів логістики постійно змінюється. Відповідно, для забезпечення ефективного розвитку підприємств

залізничного транспорту, необхідним є дослідження та удосконалення логістичних підходів, пошук нових методів управління, враховуючи напрям розвитку даного конкретного підприємства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Корпоративная логистика. 300 ответов на вопросы профессионалов [Текст] / под общ. и науч. редакцией В.И. Сергеева. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 976 с.

2 Миротин Л.Б. Транспортная логистика: учебник для транспортных вузов [Текст] / Л.Б. Миротин. – М.: Экзамен, 2003. – 512 с.

3 Дикань В.Л. Основи логістичної інтеграції при формуванні логістичних систем через утворення територіально-промислового кластера [Текст] / В.Л. Дикань // Міжнародний техніко-економічний журнал «Українські залізниці», липень 2014. - № 9 (15). - С.23-26.

4 Аксенов И.М. Основы маркетинга услуг в сфере пассажирских перевозок [Текст] / И.М. Аксенов. – К.: КМУГА, 1999. – 185 с.

5 Копитко В.І. Логістичний підхід у створенні ефективного механізму управління пасажирськими перевезеннями залізничним транспортом [Текст] / В.І. Копитко // Матеріали І Міжнар. наук.-практ. конф. «Маркетинг і логістика в системі менеджменту пасажирських перевезень на залізничному транспорті». – К.: ДАЗТУ, 2009. – С. 54-57.

6 Корінь М.В. Концепція створення логістично-інформаційно-інноваційно-маркетингового центру «Промзалінноватика» [Текст] / М.В. Корінь // Вісник економіки транспорту і промисловості. Збір. наук. праць. – Харків: УкрДАЗТ, 2012. - № 39. – С. 239-245.

7 Сухорукова Т.Г. Характеристики класифікаційних ознак транспортної логістики [Текст] / Т.Г. Сухорукова, І.Л. Назаренко // Вісник економіки транспорту і промисловості: збірник науково-практичних статей. – Х.: УкрДАЗТ, 2014. – Вип. 47. - С. 51-57.

8 Цветов Ю. М. Проблемы та основні напрями реформування залізничного транспорту України [Текст]: Монографія / Ю.М. Цветов. – К.: КУЕТТ, 2007. – 222 с.

9 Єлагін Ю.В. Сутність та роль інноваційно-логістичних підходів в підвищенні ефективності обслуговування пасажирів [Текст] / Ю. В. Єлагін // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2013. - Вип. 44. - С. 44-46.

*Рецензент д.е.н., професор УкрДАЗТ Кірдіна О.Г.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Зубенко В.О.*